



۲۰۱۹/۰۵/۰۸



سمیع الدین افغانی

د موسی علیه السلام زیږده



د یوسف او د یعقوب په زمانه کې اسرائیل د «گوشن» ښار کې وه میشت په رود نیل د یعقوب سره دا قوم مصر نشین شول دوی اخته په زندګي او خپل آئین شول وه موسی خوی د «عمران» ابن د قاهت شو پیدا موسی «لاویان» په قبيله کې «یوکابد» یې د مور نوم دی کتیبه کې



Moise Par Guido Roui

د «مریم» په نوم یې مشره خور یادیږي د او ه کالو تفاوت دوی مېنځ کې کيږي د «هارون» په نوم یې بل سګنی ورور وه له موسی یې عمر درې کاله څه نور وه فرعون کړی وه صادر داسې فرمان د مهاجرو نوزاد مړ کړی هغه آن د «عبري» مهاجر پیدا که شو ماشوم رود نیل کې یې لاهو کړی ښه معلوم

چې موسی د مور په نس کې شو پیدا
 چې به څنگه پناه ورکړي خپل اولاد ته
 موسی مور گاونډې نرسه پیژندله
 موده پس چې ماشوم زیږدې ته نژدې شو
 چې موسی کړې سترگې خلاصې په جهان
 ویل: چې بنکلي دی ماشوم د «یوکابد»
 ویل: چې نه پرې خبروم دا جلادان



انعام اخلم که خبر کړم زه سرکار
 دغه نرسه چې د کور نه راوتله
 جاسوسانو پرې خبر کړل سپاهیان
 سپاهیان شول ور داخل «یوکابد» کور ته
 له هیبته په خپل ځان نه پوهیدله
 ویل: چې نرسه دلته څنگه وه راغلی؟
 یوکابد ویلي: دا نرسه مې اشنا ده
 ډیر مې خوښ شو هرگز نه کوم دا کار
 هلته لری جاسوسانو ولیدله
 پدې کور باندې شکمن شول جلادان
 مور د ویرې موسی واچو تنور اور ته
 سپاهیانو همدی حال کې غږوله
 رښتیا وایه ولې ناسته یې ته غلې؟
 زمونږ راشه درشه ډیره له پخوا ده



سپاهیانو کور تمام زیر او زبر کړ
 ویل: چې نشته څوک، تنها همدا تنور دی
 چې دې کور نه سپاهیان شول را بهر
 مور ویلي خپلې لور ته ډیر غمجنه
 دوی په بیړه باندې راغله تنور خوا ته
 په تنور کې موسی جوړ او سلامت وه
 مور موسی کړلو بهر بیا له تنور نه
 ویل: که چیرې دې ماشوم کړي ژړا وای
 بل تنور ته دوی د لري هم نظر کړ
 خالي کور دی بیړته تگ زمونږ ضرور دی
 مور په هوش شوه د موسی فکر یې په سر
 موسی پروت د تنور اور کې دی دننه
 چې نجات ورکړي موسی دوست د الله ته
 اور سوړ شوی د الله په کرامت وه
 شوه خوشاله په رحمت رب الغفور نه
 سپاهیانو به وژلی خاماخوا وای



مور يې بيا شوه په دې فکر او سودا
 جاسوسان به په احوال باندې خبر شي
 په زاري دوعايې پورته کړل لاسونه
 ويلې: خدايه د موسى ته نگهبان شي
 په دې وخت کې الهام وشو د سبحان نه
 رود نيل کې يې لاهو کړه بې هراس
 که ماشوم په زوره وکاندي ژړا
 کورته را به شي بيا مر به مې پسر شي
 د الله دربار ته ويې کړل دا عذرونه
 ته کريم يې ساتندوی يې هر زمان شي
 چې موسى ته شيدي ورکړه بنه پريمانه
 ويره مکره زړه نه لرې کړه وسواس



يوکابد لاره د سيمي يو ترکان ته
 ويل: صندوق د لرگو جوړ کړه په بنه شان
 چې ترکان د «يوکابد» واوريد نظر
 چې غوښتل يې شروع وکړي په بيان
 سپاهيان يې هيڅ پوه نه شول په مطلب
 په تهديد يې کړه بهر ترکان ټانې نه
 ترکان څه شيبه وا پس راغی ټانې ته
 په دويم ځلي هم بيا ترکان گونگی شو
 د ماشوم احوال يې وويلې دې ځوان ته
 موسى نيل ته وړم په امر د سبحان
 لار په مندو چې سپاهيان کاندي خبر
 ژبه يې بنده شوه توتلی شو هغه آن
 فکر يې وکړ کوم گونگی دی مخاطب
 پوه پرې نه شول لدې راز او د کيسې نه
 په دويم ځل که يې څوک غور شي کيسې ته
 سپاهيانو مخ کې سپک او خندنی شو



ترکان لار په سوچ او فکر د خپل ځان شو
 لار په بيړه يې موسى ته صندوق جوړ کړ
 چې صندوق يې «يوکابد» ته کړه تسليم
 دا ترکان په نوم «حزقيل» يا چې «حزبيل» وه
 يو کابد په شيديو بنه مور کړ موسى
 وه سهار صندوق يې ويور رود نيل ته
 بيا صندوق يې کړه لاهو په رود د نيل
 يو کابد ته الهام وشو په دا شان
 شو حيران د خدای حکمت ورته عيان شو
 پدې کار يې خپل زرگی له کينې سور کړ
 ويل: توبه ده خدای قادر دی هم رحيم
 ايماندار شو په موسى دی اسرائیل وه
 د صندوق په مينځ کې بندي يې کړو صفی
 په دعا او په توبو شوه رب جليل ته
 چې الهام وه ورته شوی د جليل
 هراس پريرده موسى دی په الله گران



موسی بیرته رب ستا غیر ته راولي
 مور يي راغله کورته ډیره په واس واس
 لور چي کله په احوال د ورور خبر شوه
 مريم وليده صندوق د سيند څپو کي
 هلته وي ليدل د لري څو کسان
 شوه خوشاله چي موسی له سيند بهر شو
 آسيه د فرعون بنځه وه نامداره
 خدای يي خپل فضل او کرم باندې ساتي
 لورته يي تيره کړه کيسه وه په هراس
 کور نه لاره رود نیل په لوري سر شوه
 چي لاهو دی رود نیل لوړو موجو کي
 چي صندوق له اوبو باسي ماهران
 نور څارل يي د خپل ورور ډير په هنرشو
 ډير هوښياره، په دربار کي وه واکداره



د فرعون سره وه نیل ته راوتلی
 له قضی دغه صندوق ته يي نظر شو
 چي صندوق يي کله خلاص کړ هغه آن
 ډير بنايسته او ډير معصوم ورته ښکاره شو
 آسيه ويلې چي ورم يي خپل دربار ته
 په خوښي يي موسی وپورلو خپل کور ته
 سترې راغله چي پرې مور کاندی خبر
 په آرام فکر يي نیل په لور کتلی
 دې په امر دا صندوق له سيند بهر شو
 د صندوق مينځ کي ماشوم شو نمايان
 فرعون هم ددې ماشوم په ننداره شو
 خپله يي ساتمه حاضره يم دا کار ته
 مريم وليده خوشاله شوه خپل ورور ته
 موسی مور هم شوه خوشاله په پسر



د فرعون وه لور په نوم د «انيسا»
 له علاجه يي عاجز وه طبيبان
 کاهانانو تعبير کړی داسي فال وه
 ويل: د نیل نه به بهر شي يو انسان
 د خولي لاري به يي علاج وي «انيسا» ته
 چي بيا کله موسی قصر ته داخل شو
 د ماشوم د خولي اوبه لکه دوا
 وه مريضه نا علاجه له قضی
 کاهنان وه هغه وخت کي فال بينان
 چي فرعون يي راضي کړی په احوال وه
 ستا دربار کي به شي ميشت هغه زمان
 همدا لار ده ستا د گراني لور شفا ته
 فرعون هم د فال تعبير باندې قائل شو
 د فرعون د لور حاصله کړه شفا



آسیه ډیره خوشاله وه ماشوم ته
 نوم یې کیننود په ماشوم باندې موسی
 موسی دوی وه پیدا کری رود نیل کی
 د فرعون دربار کی وړې وه موسی
 که دا نورو بنځو ډیر وگاله زیار
 خو موسی به هرگز خوله نه خلاصوله
 فرعون امر وکړ لار شی کور په کور
 شوه په فکر د یونوم دغه معصوم ته
 معنی دا چې څوک یو څه کاندي پیدا
 مناسب ورته دا نوم وه په دلیل کی
 شیدې نه رودلې غیر نه دبل چا
 چې په خپلو شیدو مور کاندي نهار
 د بل چا غیره یې هیڅ نه قبلوله
 یوه بنځه کری پیدا داعیه مور



داسې بنځه چې شیدې ورکړې موسی ته
 بیا سپاهیان یې مخ په کلي کړل روان
 چې په لار کی په «مریم» دوی برابر شول
 مریم وویلې: معلومه راته مور ده
 سپاهیان یې مریم راوستل خپل کور ته
 موریې راوسته سپاهیانو بیا دربار ته
 مور چې کله بیا موسی ته ورنژدې شوه
 نس یې مور کړې چې محتاج نه وي ژړا ته
 چې ماشوم ته څوک پیدا کړې په بنه شان
 په پوښتنې د داعی مور د پسر شول
 زمونږ کلي کی هوبنیاره شانته ترورده
 دا حالت یې پټ بیان کړ خپلې مور ته
 چې شیدې ورکړې موسی وړی، نهار ته
 په خوبني یې غیره خلاصه د شیدو شوه



موسی خلاصه کړله خوله د مور شیدو ته
 دا وعده وه «یوکابد» ته د سبحان
 د الله رحمت چې چاته شي حاصل
 ربه ته مو ساتندوی شی ته سبحان یې
 ټول خوشاله شول موسی نس مړیدو ته
 چې موسی راغی مور غیر ته په دا شان
 د نجات لار ورته خلاصه شي کامل
 ته ناجی مو په دونیا، په هر زمان یې



یادونه:

که چیری گران لوستونکی و غواړی چی د دی شاعر او لیکوال نوری لیکنی او سرودونو هم ولولی، نو
 کولای سی چی، پر انځور باندی د «کلیک» په اجرا کولو سره د لیکونکی مقالی او مطالب د «آرشیف»
 فهرست ته، لار ښودنه تر لاسه کړی!